

Sygn. akt VIII U 1716/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2018 r. w Gliwicach

sprawy A. E.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu działalności gospodarczej

na skutek odwołania A. E.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 17 lipca 2017 r. **nr** (...)

1. oddała odwołanie;

2. zasądza od ubezpieczonego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater

Sygn. akt VIII U 1716/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 lipca 2017r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że ubezpieczony A. E. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą mająca ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której postawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 1 marca 2009r. do 15 listopada 2015r.

W uzasadnieniu organ rentowy powołał się na art. 9 ust 4 c ustawy z dnia 13 października 1998r. O systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, że osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą mająca ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu i rentowym do czasu ustalenia prawa do emerytury.

W odwołaniu ubezpieczony podniósł, że jego zdaniem decyzja jest wadliwa w związku z nieprawidłowym ustaleniem okresu za jaki ubezpieczony ma uiścić składki, ponadto podniósł, że w związku z pobieraniem przez niego renty z tytułu niezdolności do pracy zgodnie z informacją z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie ma obowiązku uiszczania składki, a ponadto należności są już przedawnione.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, podnosząc, że zaskarżona decyzja dotyczy określenia okresów podlegania przez ubezpieczonego obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, a tym samym zarzuty wniesione od takiej decyzji mogą dotyczyć jedynie kwestii związanych z przedmiotem rozstrzygnięcia, a zatem odnosić się do prawidłowości w ustaleniu przez organ rentowy okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym ze wskazanego tytułu. Ewentualne przedawnienie składki nie stanowi przeszkody do ustalenia faktu podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym we wskazanym okresie, a przedmiotem zaskarżenia nie jest decyzja określająca stan zadłużenia.

W piśmie z dnia 10 października 2017r. organ rentowy podał wartość przedmiotu sporu na kwotę 53 625,00 zł, liczona jako kwota należnych składek na ubezpieczenie społeczne za sporny okres od 1 marca 2009r. do 15 listopada 2016r. Pismo to doręczono ubezpieczonemu, wartość nie była kwestionowana.

Wyrokiem z dnia 12 stycznia 2018r. Sąd oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., a w pkt 2 wyroku zasądził koszty zastępstwa procesowego na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z §9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, który stanowi, że stawki minimalne wynoszą 180 złotych w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego.

(-) SSR del Anna Capik – Pater

Sygn. akt VIII U 1716/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 lipca 2017 r. o numerze (...), organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 oraz art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że ubezpieczony A. E. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą mająca ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 1 marca 2009 r. do dnia 15 listopada 2016 r.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że ubezpieczony od dnia 1 listopada 1974 r. do dnia 15 listopada 2016 r. miał ustalone prawo do renty, a od 16 listopada 2016 r. jest uprawniony do emerytury. Ponadto od dnia 1 marca 2009 r. prowadzi działalność gospodarczą i z tego tytułu nie zgłosił się obowiązkowych ubezpieczeń. Organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie dopełnił przesłanki z art. 9 ust. 4c ustawy systemowej.

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczony podniósł zarzut przedawnienia oraz brak konieczności podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej z uwagi na ustalone prawo do renty.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Ponadto domagał się zasądzenia od ubezpieczonego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Odnosząc się do zarzutu przedawnienia, organ rentowy podniósł, iż jego podniesienie w tym postępowaniu jest bezpodstawne, bowiem jego ewentualne uwzględnienie nie stanowi przeszkody do ustalenia faktu podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w tym okresie. W związku z tym może być on skutecznie podniesiony jedynie w sytuacji, gdy przedmiotem zaskarżonej decyzji jest stan zadłużenia, a zaskarżona decyzja tego nie dotyczy. Odnosząc się natomiast do podniesionego braku konieczności podlegania ubezpieczeniom społecznym z

tytułu prowadzenia działalności gospodarczej z uwagi na ustalone prawo do renty, organ rentowy ponownie wskazał, iż obowiązek ten wynika wprost z art. 9 ust. 4c ustawy systemowej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. E. (ur. (...)) miał ustalone prawo do renty w okresie od 1 listopada 1974 r. do 15 listopada 2016 r. Natomiast od dnia 16 listopada 2016 r. jest uprawniony do emerytury, pobiera świadczenie.

Ubezpieczony począwszy od dnia 1 marca 2009 r. prowadzi jednoosobowa działalność gospodarczą pod firmą (...) (NIP: (...), wpis 144/09). Przedmiotem działalności w przeważającym zakresie są roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. Ubezpieczony prowadząc działalność gospodarczą składał do Urzędu Skarbowego zeznania podatkowe PIT-36 za 2009 r., PIT 36L za lata 2010 – 2015, w których wskazano uzyskane przychody z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej; deklaracje podatkowe VAT – 7 za okres od sierpnia 2010 r. do lutego 2017 r.; deklaracje podatkowe PIT-4ZR za lata 2009 – 2016.

W związku z ustalonym prawem do renty, ubezpieczony twierdzi, że nie ma konieczności podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności.

Zaskarżoną decyzją z dnia 17 lipca 2017 r. organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony jako osoba prowadząca działalność gospodarczą mająca ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 1 marca 2009 r. do 15 listopada 2016 r.

Wartość przedmiotu spory wyniosła 53 625 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego i znajdujące się tam dokumenty.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala na uznanie, że ubezpieczony będąc początkowo uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy, a następnie do emerytury, począwszy od 1 marca 2009 r. faktycznie prowadził działalność gospodarczą w okresie wskazanym w zaskarżonej decyzji. Okoliczności tych nie kwestionował w trakcie przewodu sądowego. Tym samym Sąd uznał, że zgromadzone dowody są kompletne i pozwalają na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego A. E. nie zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, iż nie ulega wątpliwości, że ubezpieczony w dniu 1 marca 2009 r. zarejestrował działalność gospodarczą o nazwie A. E. Zakład (...), a w okresie od 1 listopada 1974 r. do 15 listopada 2016 r. był uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy, natomiast od dnia 16 listopada 2016 r. pobiera świadczenie emerytalne.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy w okresie od 1 marca 2009r. do 15 listopada 2016 r. ubezpieczony podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzenia ww. działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 6 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2017.1778 j.t.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, zaś stosownie do treści art. 12 tej ustawy również do ubezpieczenia wypadkowego.

Przymus ubezpieczenia w myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej.

W myśl art. 13 pkt 4 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 9 ust. 4c osoby prowadzące pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, mające ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 stycznia 2008r. podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym do czasu ustalenia prawa do emerytury.

Skarżący w spornym okresie prowadził działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz.U. z 2007r. Nr 155, poz. 1095 ze zm.).

Zgodnie z pojęciem działalności gospodarczej zdefiniowanym w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U.2017.2168 j.t.) działalność gospodarcza w rozumieniu ustawy jest to działalność zarobkowa wymieniona w tych przepisach, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Zgodnie z poglądem utrwalonym w orzecznictwie, okresem ubezpieczenia osób prowadzących działalność gospodarczą jest przypadający w okresie podlegania obowiązkowi ubezpieczenia okres rzeczywistego prowadzenia tejże działalności (vide: wyrok SN z dnia 14 kwietnia 1999 r., II UKN 570/98, publik. OSNAPiUS z 2000 r. Nr 13, poz. 518; wyrok SN z dnia 31 marca 2000 r., II UKN 257/99, publik. OSNAPiUS z 2001 r. Nr 18 poz. 564). W razie, gdy nie doszło do rozpoczęcia działalności albo wystąpiły przeszkody uniemożliwiające jej prowadzenie, obowiązek ubezpieczenia nie występuje.

Ponadto samo pojęcie prowadzenia działalności gospodarczej jest ujmowane szeroko. Mieszczą się w nim nie tylko faktyczne czynności należące do zakresu tej działalności, lecz także czynności zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych. Działalność gospodarcza obejmuje także działania przygotowujące, zdobywanie uprawnień, poszukiwanie klientów, oczekiwanie na kolejne zamówienia. Równoznaczna z prowadzeniem działalności gospodarczej jest gotowość do realizacji zadań objętych zakresem konkretnej działalności (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2003r., III AUa 1531/03, OSAB 2004/1/51; postanowienie SN z dnia 17 lipca 2003r., II UK 111/03, OSNP 2003/17/1 wkładka).

Należy też zwrócić uwagę, że sam wpis do ewidencji działalności gospodarczej (zarejestrowanie) ma charakter deklaratoryjny. Istnienie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nie przesądza o faktycznym prowadzeniu tej działalności, ale prowadzi

do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji jest traktowana jako prowadząca działalność gospodarczą. Domniemanie to może być obalone (por. wyrok SN z dnia 14 września 2007r., III UK 35/07, LEX nr 483284, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 marca 2006r., III AUa 2850/04, LEX nr 217125).

„Określenie przez samego przedsiębiorcę daty rozpoczęcia działalności gospodarczej wpisywanej do ewidencji powoduje istnienie domniemania faktycznego, że z tą datą działalność gospodarcza została podjęta i jest prowadzona aż do czasu jej wykreślenia z ewidencji. Domniemanie faktyczne ma znaczenie dowodowe i może być obalone, co oznacza, iż czasookres prowadzenia działalności gospodarczej wynikającego z wpisu do ewidencji może być korygowany, lecz czynność ta musi być powiązana z wynikami postępowania dowodowego” (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 28 stycznia 2009r., (...) SA/Wa (...), LEX nr 489317).

Nadto zgodnie z art. 14a ust. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej w przypadku wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej jest skuteczne pod warunkiem jej zawieszenia przez wszystkich współników.

W przedmiotowej sprawie nie jest sporne, że ubezpieczony A. E. od dnia 1 marca 2009r. figurował w rejestrze ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Miasta G. pod numerem ewidencyjnym (...) jak osoba prowadząca działalność gospodarczą. W toku postępowania, ubezpieczony w żaden sposób nie odniósł się faktycznego prowadzenia

działalność gospodarczej. Nie obalił domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji jest traktowana jako prowadząca działalność gospodarczą. Tym samym, zdaniem Sądu orzekającego ubezpieczony faktycznie prowadził działalność gospodarczą w okresie w którym był uprawniony do pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, a następnie świadczenia emerytalnego. Decyzja organu rentowego jest słuszna.

Odnosząc się do podniesionego przez ubezpieczonego zarzutu przedawnienia, podnieść należy, iż rację ma organ rentowy, iż dotyczyć on może decyzji określającej stan zadłużenia, a nie decyzji dotyczącej podleganiu ubezpieczeniom społecznym. Podkreślić należy bowiem, że przedawnienie roszczeń majątkowych musi dotyczyć roszczeń na tyle precyzyjnie określonych, aby nie było wątpliwości co do wskazania ich wymiaru. Jest to na tyle istotne, gdyż uwzględnienie tego zarzutu daje zobowiązanemu prawo do skutecznego odmówienia spełnienia świadczenia, bowiem dotychczasowe roszczenie przekształca się w zobowiązanie naturalne.

Podkreślić należy również, iż Sąd orzekający związany jest decyzją organu rentowego. Postępowanie przed Sądem w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych jest postępowaniem kontrolnym mającym na celu sprawdzenie prawidłowości decyzji organu rentowego. Decyzja organu rentowego wyznacza zarazem przedmiot i granice rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Jak słusznie wskazuje Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z 13 maja 1999r., w sprawie o sygn. akt II UZ 52/99 (OSNP 2000/15/601) „zakres i przedmiot rozpoznania sądowego wyznacza treść decyzji organu rentowego. Decyzja zapada po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego. Ubezpieczony przedstawia w nim wszelkie okoliczności wiążące się z warunkami stawianymi przez ustawę dla przyznania lub ustalania wysokości świadczeń. W późniejszym postępowaniu, wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, zgodnie z systemem orzekania w sprawach z tego zakresu, sąd nie rozstrzyga o zasadności wniosku, lecz o prawidłowości zaskarżonej decyzji. Sąd nie działa w zastępstwie organu rentowego, jego rozstrzygnięcie odnosi się do zaskarżonej decyzji (art. 477 § 2, art. 477¹⁴ § 2 i art. 477^{14a} k.p.c.)”. W związku z tym, Sąd nie może zmienić decyzji organu rentowego w ten sposób, że wskaże konkretną kwotę wskazującą wysokość składek niepodlegających umorzeniu, bowiem jak wskazano, jest on związany treścią decyzji, a ta nie zawiera tego elementu.

W niniejszej sprawie, zaskarżoną decyzją organ rentowy wskazał, że ubezpieczony we wskazanym w niej okresie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Organ rentowy nie wskazał kwoty zadłużenia. Tym samym, zarzut podniesiony przez ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie w tym postępowaniu.

W związku z tym, Sąd w punkcie 1 sentencji wyroku oddalił zaskarżoną decyzję jako bezzasadną, zgodnie z art. 477¹⁴ §1 kpc.

W postanowieniu z dnia 13 lutego 2018 r., Sąd postanowił przychylić się do zażalenia organu rentowego z dnia 25 stycznia 2018 r. na punkt drugi wyroku, w którym to Sąd zasądził od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Podnieść należy, że przedmiotem zaskarżenia jest decyzja wydana w sprawie o podleganie ubezpieczeniom społecznym, gdzie do niezbędnych kosztów procesu zalicza się wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego, biorąc za podstawę zasądzenia obowiązujące w dniu wszczęcia sprawy stawki minimalne Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804). Tym samym w niniejszej sprawie koszty zastępstwa procesowego powinny być obliczone od wartości przedmiotu sporu, a nie w oparciu o § 9 ust. 2 wskazanego rozporządzenia, jak to Sąd błędnie uczynił. Powyższe wynika także z Uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016 r., sygn. akt III UZP 2/16. W związku z tym, że wartość przedmiotu sporu wyniosła 53 625 zł, to Sąd ostatecznie zasądził od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z. kwotę 5 400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, w myśl §2 pkt 6 cytowanego wyżej rozporządzenia w brzmieniu obowiązującym do dnia 12 października 2017r.

SSR del. Anna Capik – Pater.